

basic education

**Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA**

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

INLIGTINGSTECHNOLOGIE V2

2017

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye.

AFDELING A: KORTVRAE**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	D ✓	(1)
	1.1.2	B ✓	(1)
	1.1.3	D ✓	(1)
	1.1.4	B ✓	(1)
	1.1.5	D ✓	(1)
1.2	1.2.1	Datalimiet ('CAP')/Databondel ✓	(1)
	1.2.2	Blog/Weblog✓	(1)
	1.2.3	Kuberkraker/Kraker✓	(1)
	1.2.4	DNS (Domain Name System) ✓	(1)
	1.2.5	HTTPS/SSL ✓	(1)
	1.2.6	'Flashing' ✓ van die LAG ('ROM')	(1)
	1.2.7	'Instant messaging' (IM)✓	(1)
	1.2.8	MP3 (MPEG-1, Audio Layer 3)✓	(1)
	1.2.9	'Piggybacking'✓	(1)
	1.2.10	'POST' ('Power-on-self-test')✓	(1)

TOTAAL AFDELING A: **15**

AFDELING B: STELSELTEGNOLOGIEË

VRAAG 2

- 2.1 *Enige TWEE redes vir die gebruik van dun-kliënte:* ✓✓
- Minder hardware maak dit goedkoper/Benodig nie baie kragtige hardware nie aangesien bediener die verwerking doen
  - Minder fisiese spasie nodig
  - Sagteware hoef net op bediener installeer te word /Programme word vanaf bediener gelaai en gedeel
  - Verminder sekuriteitsbedreigings
- (2)
- 2.2 2.2.1 Op die LAG ('ROM') skyfie ✓ (OF enige ander tipe LAG) (1)
- 2.2.2 *Enige TWEE funksies van die BTAS('BIOS')* ✓✓
- Kontroleer dat alle hardware gekonnekteer en in werkende toestand is ('POST')
  - Voorsien die gebruiker van 'n keuselys met opstellingsopsies konfigurering op laagste vlak/'CMOS' verstellings
  - Vind en laai die bedryfstelsel
  - Beheer hardware op lae vlak
- (2)
- 2.3 2.3.1 Multiverwerking✓ (1)
- 2.3.2(a) Die hoofdoel is om te voorkom dat 'n stadiger medium ✓ die werkverrigting van 'n vinniger medium stadiger maak. ✓ (2)
- 2.3.2(b) Skyf-kasberging:
Elke hardeskyf het ingeboude hoë-spoed geheue (LSG) ✓ wat gebruik word om data wat gelees/geskryf word op die skyf te berg, en dus die volgende versoek vir die van dieselfde data vanaf die hardeskyf vinniger sal plaasvind. ✓ (2)
- 2.3.3 *Enige EEN: (Benoeming) ✓ (verduideliking)* ✓
- Vergroot LSG/geheue – om meer data en instruksies te kan stoor/minder gebruik van virtuele geheue
  - Gebruik van VTA in plek van hardeskyf – vinniger toegangspoed
  - Beter grafikakaart – beeld word vinniger genereer en verminder las/lading op SVE
  - Vervang ou moederbord met 'n nuwe bord met hoër bus-spoed – vinniger dataoordrag
  - Multikernverwerker - vervang enkel kern verwerker met multikernverwerker
- (2)
- 2.4 Omskakel/vertaal/verander bronkode/hoëvlak-taal se kode ✓ na masjienkode ✓ wat die SVE verstaan.

LET WEL:

Om die uitvoerbare program-kopie ('exe'-lêer) te skep in verkeerde omdat dit nie 'n algemene taak is nie.

(2)

- 2.5   *Enige TWEE aspekte wat oorweeg moet word: ✓✓*
- Versoenbaarheid
  - Koste
  - Sagteware vereistes
- (2)
- 2.6   2.6.1   *Enige TWEE maniere om elektrisiteitsverbruik te verminder: ✓✓*
- Verminder helderheid van skerms
  - Prop laaiers wat nie gebruik word nie uit
  - Verander die balans tussen kragverbruik en werkverrigting
  - Stel toestelle om te slaap/hiberneer
  - Koop energie effektiewe toestel aan
- (2)
- 2.6.2   *Enige TWEE voordele: ✓✓*
- Groter produktiwiteit – spaar tyd om elektroniese dokumente te skep/Elektroniese kommunikasie verhoog produktiwiteit
  - Beskikbaarheid van inligting – toegang tot huidige/akkurate data/beskikbaarheid van inligting op die web
  - Minder werknemers – bespaar op loonrekening se uitgawes
  - Koste besparing – hoef nie alles te druk nie wat papier spaar
- LET WEL:**
Moenie punte toeken vir herhaling van dieselfde konsep nie of vir enige verwysing na die gebruik van die Internet.
- (2)
- 2.7   2.7.1   *Enige TWEE ✓✓*
Effektiewe rugsteunprogram sluit die volgende in:
- Skeep 'n skedule om lêers te rugsteun/Onthou om gereelde (daagliks, weekliks en maandeliks) rugsteunkopieë te maak
  - Kies om net lêers te rugsteun wat na laaste rugsteun verander is
  - Gebruik inkrementele rugsteun
  - Samepersing van lêers om spasie op rugsteunmedium te spaar
  - Moenie rugsteun op dieselfde rekenaar se hardeskyf stoor nie
  - Hou rugsteunkopie verkiekslik gestoor op 'n ander plek
  - Rugsteun slegs gebruikerdata aangesien sagteware weer installeer kan word
- (2)
- 2.7.2   *Skyffragmentasie van hardeskyf vind plaas wanneer: volledige rekenaarlêers nie in aaneenlopende klusters op hardeskyf gestoor word nie ✓.*
- (1)
- 2.8   *Enige TWEE ✓✓*
- Klein fisiese afmetings
  - Geen bewegende dele/meer robuus
  - Vinniger dataoordrag
  - Gebruik minder elektrisiteit
- (2)

TOTAAL AFDELING B: 25

AFDELING C: KOMMUNIKASIE- EN NETWERKTECHNOLOGIE

VRAAG 3

3.1	3.1.1	Enige TWEE✓✓:	• Maklik op te installeer • 'UTP' is goedkoper as optiese vesel • Buigbaar	(2)
	3.1.2	Roeteerder ✓	Aanvaar ook: Enige tipe modem	(1)
	3.1.3	Ster ✓		(1)
3.2		<i>Enige TWEE voordele in gebruik van kliënt-bediener netwerk:</i> ✓✓		
		• Meer gesofistikeerde sekuriteit • Beter werkverrigting (vinniger) • Groot hoeveelheid berging op die bediener sodat werkstasie nie groot hardeskywe benodig nie • Meer geskik vir 'n groot aantal/veelvuldige rekenaars/gebruikers		(2)
3.3	3.3.1	<i>Enige EEN rede om sagteware te opdateer:</i> ✓	• Stel foute reg wat rekenaar vatbaar maak vir kuberkrakers • Stel foute reg wat kan lei tot data verlies wanneer program faal • Maak sekuriteit-skuiwergate toe • Voeg nuwe funksies by in bestaande sagteware	(1)
	3.3.2	<i>Enige TWEE pligte van die stelseladministrateur:</i> ✓✓	• Maak gereelde rugsteun • Skep/verwyder gebruiker • Bestuur/monitering van gebruikersregte • Roetine onderhou op lêers/huishouding • Byvoeg/installering van hardware.	(2)
3.4	3.4.1	<i>Wagwoord beskerming:</i> om ongemagtigde toegang/veranderings aan data te voorkom ✓.		(1)
	3.4.2	'Malware' is: sagteware wat spesifiek ontwerp is om sonder die gebruiker se medewete dit-self te installeer ✓ en dan 'n negatiewe uitwerking op rekenaarstelsel te hê. ✓		
		NOTA - Moenie voorbeeldige aanvaar nie.		(2)
	3.4.3	'n Skansmuur ('firewall') verskaf sekuriteit deur die kommunikasie en poorte te monitor ✓ om ongemagtigde toegang ✓ tot hierdie poorte en tot die netwerk te voorkom.		(2)

- 3.5   3.5.1   Koekie is 'n tekslêer ✓ wat lokaal op die hardeskyf gestoor word wanneer 'n webtuiste besoek word, met konfigurasie verstellings wat die gebruiker se voorkeure weerspieël.✓ (2)
- 3.5.2   'n Dinamiese webblad word deur sagteware wat op die webbediener loop elke keer wanneer die webblad besoek word geskep. ✓
Wanneer 'n dinamiese webblad deur verskillende gebruikers besoek word sal elke gebruiker verskillende inhoud sien.✓ (2)
- 3.5.3   'Cascading style sheet (CSS)' bevat die formaat vir hoe 'n spesifieke objek op die webdeurblaaier vertoon moet word ✓ en dus hoef die web ontwerper nie afsonderlike kode vir elke webblad volgens gebruikers se individuele konfigurasie/voorkeure te skep nie ✓ bv.: verskillende kleurskemas (2)
- 3.5.4(a) Bevestig die identiteit van 'n persoon/organisasie/webtuiste ✓ (1)
- 3.5.4(b) *Enige TWEE* ✓✓
  - Eienaar se publieke sleutel
  - Eienaar se naam
  - Land van oorsprong
  - Datum van uitreiking
  - Verval datum van publieke sleutel
  - Naam van uitreiker
  - Serienommer van sertifikaat
  - Digitale handtekening van uitreiker
(2)

TOTAAL AFDELING C: **23**

AFDELING D: DATA- EN INLIGTINGBESTUUR**VRAAG 4**

- 4.1 Oracle ✓ (1)
- 4.2 *Enige TWEE* ✓✓
 • Data integriteit
 • Data onafhanklikheid
 • Data sekuriteit
 • Data oortolligheid (2)
- 4.3 4.3.1 *Rekord* – versameling veldes/1 ry data/gegewens van 'n entiteit ✓ (1)
- 4.3.2 BeginDatum of EindDatum ✓
 Teks moet verander na DatumTyd ('DateTime') datatipe ✓
- LET WEL:** GidsTelNom kan nie verander word nie (2)
- 4.3.3(a) *Opdaterings onreeëlmotigheid:*
 Indien die telefoonnummer van die toergids Kajal Singh verander✓sal die inligting in al die rekords waar Kajal Singh die toergids is verander moet word. ✓
 Konsepte:
 • Telefoonnummer verandering
 • Baie rekords moet opdateer word (2)
- 4.3.3(b) Verdeel die tabel in meer as een tabel ✓
 Elke tabel moet 'n primêre sleutel hê ✓
 Skep 'n een-tot-baie verwantskap tussen tabelle ✓ (3)
- 4.3.4 Al die rekords✓ in die tabel sal uitgegee word✓
- LET WEL:** Moenie uitvee van die tabel aanvaar nie (2)
- 4.4 Die data word gespieël/dupliseer in parallelle stelle ✓ van data, sodat indien die een stel faal die ander stel gebruik sal kan word. ✓ (2)
- 4.5 *Data-ontgunning* – Sagteware word gebruik om tendense/patrone ✓ in groot hoeveelhede data ✓ te identifiseer. (2)
- 4.6 'n Kuberkraker tik 'n SQL-stelling ✓ in 'n dataveld/navraag parameter in, in die plek van die vereiste data. ✓ (2)
- 4.7 4.7.1 *Enige TWEE van:* ✓✓
 • Voorkom opeenhopping van dataverkeer op 'n enkele bediener
 • Voorkom onnodige oordrag van data
 • Stelsel sal nie van lyn af wees indien 'n enkele bediener faal nie (2)
- 4.7.2 Duplisering ✓
 Partitionering ✓ (2)

TOTAAL AFDELING D: 23

AFDELING E: OPLOSSINGSONTWIKKELING

VRAAG 5

5.1	5.1.1(a)	1) Combo box/List box/Radio group/Radio button ✓ 2) Spin edit/Spinner/Slider ✓ 3) Check box/Combo box/Radio group/Radio button ✓	(3)
	5.1.1(b)	Enige TWEE ✓✓ • Kliëntnaam • Datum van besoek • Begindatum • Einddatum • Getal dae	
		Enige ander geldige voorbeeld.	(2)
	5.1.2(a)	(i) Geldige data – Die data voldoen aan die spesifieke vereistes vir formaat/reeks/data tipe ✓ (ii) Geverifieerde data – Die gebruiker het bevestig dat die regte opsie wel selekteer/regte data ingelees is. ✓	(2)
	5.1.2(b)	Die akkommodasie kan slegs selekteer word ✓ vanaf die betrokke seleksie komponent se lys van aanvaarbare waardes.	(1)
5.2	5.2.1	<i>Logiese fout</i> – alhoewel die program werk wanneer dit uitgevoer word ✓ word foutiewe resultate/afvoer gelewer ✓	(2)
	5.2.2(a)	• $X \leftarrow \text{teller1}$ ✓ • $Y \leftarrow 3$ ✓ OF (Delphi – $\text{teller2} + 1$) <i>Aanvaar ook:</i> $\text{arrBesoekers}[\text{teller1}, 3] \leftarrow \text{totaal}$	(2)
	5.2.2(b)	A ✓ (tussen reëls 6 en 7)	(1)
	5.2.3	<pre> 2 For teller2 ← 1 to 2 ✓ 3 totaal ← 0 4 For teller1 ← 1 to 12 ✓ 5 totaal ← totaal + arrBesoekers [teller1,teller2] </pre>	
		LET WEL: Verseker data indekse nie in reël 5 omgeruil is nie.	(2)
	5.2.4	$\text{tydelik} \leftarrow \text{arrBesoekers}[5,1]$ ✓ $\text{arrBesoekers}[5,1] \leftarrow \text{arrBesoekers}[5,2]$ ✓ $\text{arrBesoekers}[5,2] \leftarrow \text{tydelik}$ ✓	(3)

- 5.3. 5.3.1 Objekgeoriënteerde Programmering ✓ ('Object-oriented Programming') (1)
- 5.3.2 Word gebruik om 'n objek mee te instansieer ✓ (1)
- 5.3.3 Die getal dae kan bereken word ✓ vanuit die ander velde/attribute (1)
- 5.3.4 Dit is slegs beskikbaar in die objekklas. ✓
Of
Nie toeganklik vanaf ander klasse nie (1)
- 5.3.5 Om die beginDatum veld/attribuut ✓ in die objek te verander, indien die oorspronklike begindatum van die bespreking verander het✓ (2)
- 5.3.6 Die `toString` metode word gebruik om al die attribute van die objek te kombineer ✓ as 'n enkel string✓ (2)

TOTAAL AFDELING E: 26

AFDELING F: GEÏNTEGREERDE SCENARIO

VRAAG 6

6.1	6.1.1	<i>Enige EEN motivering vir die gebruik van mobiele toestelle:</i> ✓	
		• Konvergensie/baie funksies in een toestel • Kan toegang kry tot e-pos • Kan sekere dokumente oopmaak en lees • Persoonlike organiseerder • Aanlyn bank	
		Moenie vewysings na grootte/mobiliteit/draagbaarheid aanvaar nie	(1)
6.1.2		<i>Enige TWEE nadele in gebruik van slimfone:</i> ✓✓	
		• Moeilik om data toe te voer op klein skerm • Beperkte battery lewe - moet gereeld gelaai word • Mobiele bedryfstelsel beperk die toepassings • Nie maklik om uit te brei met randapparatuur • Koste van data wat op foon gebruik word	(2)
6.1.3		Aanlyn sinchronisasiediens✓	(1)
6.2		<i>Enige TWEE metodes om toegang te verkry:</i> ✓✓	
		• Biometriese skandeerders • RFID kaarte • NFC kaarte • Sleutelpaneel met wagwoorde	(2)
6.3	6.3.1	Aanvaarbare gebruiksbeleid ('Acceptable Use Policy')✓	(1)
	6.3.2	<i>Enige TWEE van die volgende:</i> ✓ ✓	
		• Watter stoortoestelle mag gebruik word • Watter webtuistes mag nie besoek word nie (internet gebruik) • Wanneer mag rekenaars gebruik word • Waarvoor mag e-pos gebruik word • Watter aksies sal geneem word teen oortreders van die beleid	
		Enige ander geldige voorbeeld	(2)
	6.3.3	• Gebruik van maatskappy se tyd vir persoonlike gebruik/versteur deur voortdurende onderbreking van media boodskappe ✓ • Misbruik van maatskappy se hulpbronne, soos bandwydte ✓	(2)
6.4	6.4.1	Intranet is: • 'n lokale privaat netwerk ✓ • Is beskikbaar op 'n blaaiers as webbladsye ✓	

	6.4.2	Teken in op VPN ✓	(1)
6.5	6.5.1	<i>Enige EEN van ✓</i> NKB maak dit moontlik vir rekenaar om aan die netwerk te koppel. NKB beheer die vloei van data na die netwerk	(1)
	6.5.2	Die doel van die MAC adres is om te verseker dat die netwerktoestel 'n unieke adres het ✓	(1)
6.6	6.6.1	Neem 'n foto met 'n slimfoon/digitale kamera ✓	(1)
	6.6.2	<i>Enige TWEE redes om toestelle te netwerk: ✓✓</i> <ul style="list-style-type: none"> • Deel van dokumente via 'NAS' • Deel van sagteware • Maklike kommunikasie • Deel van data/dokumente • Sentralisering van data • Verbeterde bestuur van toestelle en hulpbronne 	(2)
	6.6.3	<i>Enige EEN ✓</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bluetooth • Wi-Fi • Aanvaar ook koordlose konneksie 	(1)
6.7	6.7.1	<i>Enige EEN✓</i> <ul style="list-style-type: none"> • Webdeurblaaiers wat 'n wolkgebaseerde koppelvlak uitvoer • Installeerbare gebruikers-koppelvlak/toepassing/toep 	(1)
	6.7.2	<i>Enige TWEE voordele van 'SaaS': ✓✓</i> <ul style="list-style-type: none"> • Huur sagteware eerder as om 'n lisensie te koop • Kan op veelvuldige toestelle geinstalleer word • Kan die wolk weergawe op enige toestel gebruik • Het toegang tot 'n sekere hoeveelheid wolk-stoorspasie • Opdatering word outomatis gedoen/altyd die nuutste weergawe • Toeganklik vanaf enige toestel met Internet toegang 	(2)
	6.7.3	Die hulpbronne van kragtige rekenaars word gedeel tussen 'n groot aantal gebruikers – virtuele bediener ✓✓ OF Die hulpbronne van 'n groot aantal rekenaars word kombineer om 'n baie kragtige diens te skep - dit kom voor asof dit 'n enkele masjien is.	(2)
	6.7.4	<i>Enige TWEE nadele van wolk rekenaarverwerking: ✓✓</i> <ul style="list-style-type: none"> • Benodig Internet konneksie/stabiele konneksie • Sekuriteit van data • Gratis stoor is beperk • Moet aanlyn wees om te kan saamwerk • Is slegs beskikbaar solank as wat maatskappy wat diens verskaf bestaan • Data-koste 	(2)

6.8	6.8.1	Data word deurmekaar gemaak ✓ volgens 'n spesifieke algoritme ✓	(2)
	6.8.2	<i>Publieke sleutel-enkripsiemetode:</i> Gebruik 'n Publieke sleutel om data te enkripteer ✓ en 'n Privaat sleutel (geheim/versteek) om data te dekripteer ✓.	(2)
	6.8.3	<i>Enige EEN nadeel in die gebruik van BitCoin:</i> ✓ <ul style="list-style-type: none"> • Transaksies kan nie kanselleer word nie/omgekeer word nie • Geen persoon/entiteit is aanspreeklik nie • Moet eers as gebruiker aanlyn registreer 	(1)
6.9	6.9.1	Eweknie protokol ✓ vir die oordrag van groot lêers ✓ oor 'n netwerk/Internet	(2)
	6.9.2	<i>Enige TWEE voordele in die gebruik van 'BitTorrents':</i> ✓✓ <ul style="list-style-type: none"> • Baie gebruikers kan populêre lêers vinnig aflaai • 'n Enkele persoon is nie alleen verantwoordelik vir al die koste om lêers beskikbaar te stel vir aflaai nie/Verminder koste om lêers beskikbaar te stel • Sekere mate van gelykheid in deling – wanneer 'n gebruiker lêers aflaai, word dit ook aan ander gebruikers beskikbaar gestel om vanaf hierdie rekenaar af te laai/te deel • Effektiewe gebruik van aflaai-bandwydte • Kliënte sagteware is gewoonlik gratis 	(2)
6.10		<i>Enige TWEE:</i> ✓✓ <ul style="list-style-type: none"> • Aflaai van Gratisware ('Freeware') • Aflaai van Deelware ('Shareware') en demonstrasie sagteware • Aflaai van geregistreerde Eiendomsregtelike sagteware 	(2)

TOTAAL AFDELING E: 38
GROOT TOTAAL: 150